

ХАРА БРАУНА*Chara braunii* C.C. Gmelin

Родина Харові — Characeae.

Природоохоронний статус виду
Вразливий.**Наукове значення**

Вид з диз'юнктивним ареалом. Релікт.

Ареал виду та його поширення в Україні

Диз'юнктивно на усіх материках. Формує в Україні три локалітети: карпатський, південно-центральный та приазово-чорноморський. Адм. регіони: Зк, Дн, Хр, Од, Хс, Зп, Кр.

Чисельність та структура популяцій

Локальні популяції нечисленні. Спостерігається тенденція до скорочення.

Причини зміни чисельності

Антропогенний вплив (знищення екоотопів та евтрофування водойм).

Умови місцезростання

Бентос мілких стоячих водойм (ставки, ями, канали, рисові поля), зрідка річки (застійні ділянки). Віддає перевагу теплим водам.

Загальна біоморфологічна характеристика

Слань однорічна, заввишки до 60 см, кущикоподібна, часто розлога, із прозорозеленими гнучкими стеблами без кори та листками завдовжки до 2 см, іноді слабо інкрустована. Розмножується статевим шляхом (парні оогонії та антеридії утворюються в одному вузлі). Оогонії широ-

кооволоїдні, ооспори еліпсоїдноциліндричні.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Вид занесений до ЧКУ (1996). Потребує створення альгорезерватів у відомих місцях зростання виду.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

Формує асоціативні угруповання для розвитку безхребетних та розмноження риб.

Основні джерела інформації

Голлербах, Паламар-Мордвинцева, 1991; ЧКУ, 1996.

Автори: Г.М. Паламар-Мордвинцева,
П.М. Царенко

Малюнок: Т.М. Немеровська

ХАРА СИБІЮЧА

Chara canescens Desv. et Loisel in Loisel

Родина Харові — Characeae.

Природоохоронний статус виду

Рідкісний.

Наукове значення

Реліктовий вид з диз'юнктивним ареалом.

Ареал виду та його поширення в Україні

Схі.-європейський та середньоазійський ареал. Причорноморський диз'юнктивний локалітет. Адм. регіони: Од, Мк, Хс, Зп, Кр.

Чисельність та структура популяцій

Локальні популяції невеликі. Спостерігається тенденція до скорочення чисельності.

Причини зміни чисельності

Антропогенний вплив (забруднення водойм хімічними речовинами, нафтою).

Умови місцезростання

Бентос бухт, заток та інших водойм, пов'язаних з морем, а також континентальних солонуватих, іноді — прісних водойм.

Загальна біоморфологічна характеристика

Слань однорічна у вигляді невеликих щетинистих кущиків, часто слабко інкрустована вапном. Стебло досить міцне. Кора правильно-трубчаста, зрідка зі слідами вторинних корових трубок. Листки зазвичай короткі, до 17 мм, дещо зігнуті. Рослина дводомна. Розмножується статевим шляхом

(оогамія). Властивий партеногенез, який невідомий у інших харових водоростей. Оогонії еліпсоїдні, еліпсоїдновитягнуті, ооспори еліпсоїднооберненояйцеподібні.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Вид занесений до ЧКУ (1996). Охороняється у Кримському ПЗ. Необхідно формувати альгорезервати у відомих місцях зростання виду.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

Формує асоціативні угруповання для розвитку безхребетних та розмноження риб.

Основні джерела інформації

Голлербах, Паламар-Мордвинцева, 1991; ЧКУ, 1996.

Автори: П.М. Царенко,
Г.М. Паламар-Мордвинцева
Малюнок: Т.М. Немеровська

ХАРА ВИТОНЧЕНА

Chara delicatula C. Agardh

Родина Харові — Characeae.

Природоохоронний статус виду
Рідкісний.

Наукове значення
Вид з диз'юнктивним ареалом. Релікт.

Ареал виду та його поширення в Україні
Євразійський та афро-американський вид. Європа (Беларусь, Велика Британія, Данія, Іспанія, Литва, Німеччина, Норвегія, Португалія, Росія, Україна, Франція, Швеція, Швейцарія), Азія (Узбекистан, Японія), Пн. Америка, Пд. Африка. Карпатсько-західнополіський ареал (виявлено шість популяцій). Адм. регіони: Вл, Рв, Жт, Зк.

Чисельність та структура популяцій
Локальні популяції чисельні, проте кількість рослин у них зменшується.

Причини зміни чисельності
Знищення екоотопів, забруднення та евтрофування водойм.

Умови місцезростання
Прісноводні ставки, кар'єри та озера, зрідка у водоймах з проточною водою.

Загальна біоморфологічна характеристика
Слань однорічна, невелика, заввишки до 20 см, зеленуватого до сірувато-зеленого кольору, іноді витягнута, слабко куциста, помірно інкрустована вапном. Стебла прямостоячі, досить міцні. Характеризується виступаючими коровими трубками, а також наявністю (у деяких форм виду) білих кулястих одноклітинних бульбочок на нижніх част-

тинах стебла. Листки рівновеликі на всьому стеблі, завдовжки 7–13 мм, на самій верхівці вкорочені. Рослина однодомна. Розмножується статевим (оогамія) та вегетативним (бульбочками) шляхом. Оогонії яйцеподібні, ооспори еліпсоїдні.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони
Вид занесено до ЧКУ (1996). Охороняється в Поліському та Черемському ПЗ. Необхідно формувати альгорезервати у місцях зростання виду.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах
Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення
Формує асоціативні угруповання для розвитку безхребетних та розмноження риб.

Основні джерела інформації
Голлербах, Паламар-Мордвинцева, 1991; ЧКУ, 1996; Паламар-Мордвинцева, Борисова, 2006; Паламар-Мордвинцева, Царенко, 2004; Царенко та ін., 2001; Борисова, Орлов, 2009.

Автори: П.М. Царенко,
Г.М. Паламар-Мордвинцева
Малюнок: Т.М. Немеровська

ХАРА МОХУВАТА

Chara muscosa J. Groves et Bull.–Webst.

Родина Харові — Characeae.

Природоохоронний статус виду

Вразливий.

Наукове значення

Реліктовий вид з диз'юнктивним ареалом, дуже рідкісний.

Ареал виду та його поширення в Україні

Євразійський диз'юнктивний ареал поширення. Рідкісний вид світової флори; відомо лише кілька локалітетів у Європі (Ірландія, Україна, Хорватія) та Азії (Казахстан). Західнополіський ареал. Адм. регіон. Вл.

Чисельність та структура популяцій

Локальні нечисленні популяції. Оз. Пісочне

Шацького р-ну, оз. Черемське Маневицького р-ну.

Причини зміни чисельності

Антропогенний вплив (евтрофування водойм).

Умови місцезростання

Бентос мезотрофних водойм (озера) з водою підвищеної мінералізації.

Загальна біоморфологічна характеристика

Слань у вигляді рясно галузистих кущиків 5–7 см заввишки (зрідка вище), які нагадують дернинки мохів, темно-зелена, слабо інкрустована. Кора правильно двотрубчаста, з дуже великими первинними і дрібни-

ми вторинними коровими трубками. Шипи поодинокі, довгі. Рослина розмножується статевим шляхом, однодомна. Оогонії та антеридії утворюються в одному вузлі. Оогонії еліпсоїдні з великою, віялоподібною короною. Ооспори темно-коричневі до чорних.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Вид охороняється на території Шацького НПП та Черемського ПЗ. Необхідно контролювати стан популяцій виду.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

Формує асоціативні угруповання для розвитку безхребетних та розмноження риб.

Основні джерела інформації

Голлербах, Паламар-Мордвинцева, 1991; Паламар-Мордвинцева, Царенко, 2004.

Автори: О.В. Борисова, П.М. Царенко
Малюнок: Т.М. Немеровська

ЛАМПРОТАМНІУМ ПУХИРЧАСТИЙ

Lamprothamnium papulosum (Wallroth) J.
Groves

Родина Харові — Characeae.

Природоохоронний статус виду
Вразливий.

Наукове значення

Рідкісний реліктовий вид із ареалом, що зменшується.

Ареал виду та його поширення в Україні

Відомий з прісних та солоних водойм Європи, Азії та Африки. Причорноморський локалітет. Адм. регіони: Хс, Кр.

Чисельність та структура популяцій

Популяції локальні, невеликі. Спостерігається тенденція до скорочення чисельності.

Причини зміни чисельності

Антропогенне навантаження (евтрофування).

Умови місцезростання

Переважно у морських водах, а також у солоних (солонуватих) озерах уздовж узбережжя морів та лиманів.

Загальна біоморфологічна характеристика

Макроскопічна світло- або коричнювато-зелена слабо кущиста однодомна зелена водорість, інколи слабо інкрустована вапном, 3–50 см заввишки. На вузлах кореневих пагонів у мулі формує білі кулясті або подовжені одноклітинні бульбочки, що зібрані у грона. Стебла міцні, слабо галузисті, 0,4–0,8 мм у діаметрі. Міжвузля різної довжини у верхній та нижній частині до 4 разів довші за листки. Прилистки в однорядному віночку, довгі, загострені, по одному при основі кож-

ного листка, спрямовані донизу. Кільця з 6–8 прямих або злегка зігнутих листків. Оогонії еліпсоїдні або витягнуто-еліпсоїдні 640–900 мкм завдовжки, 400–600 мкм завширшки, коронка неопадаюча, 100–140 мкм заввишки; антеридії округлі 420–580 мкм в діаметрі.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Не охороняється. Необхідне створення альгорезерватів у межах районів, де розвивається вид.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

Формує асоціативні угруповання для розвитку безхребетних та розмноження риб.

Основні джерела інформації

Голлербах, Паламар-Мордвинцева, 1991; Морозова-Водяницкая, 1959; Паламарь-Мордвинцева, 1998; Садогуський, 1998; Садогурський, Садогурська 1998; Маслов, Борисова, 2008.

Автори: П.М. Царенко, О.А. Петльованій
Малюнок: Т.М. Немеровська

